A°. 1856. N°. 209.

Opregte Haarlemsche Vrijdagsche Courant van 5 September.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs, ƒ 5 in de drie maanden.

WEENEN, 1 September.

Z. M. de Keizer is in den avond van den 29sten Augustus in Gran aangekomen en door den kardinaal-primaat *Scitowski* en de leden zijner geestelijkheid, gelijk ook door de burgerlijke en militaire overheidspersonen, opgewacht en verwelkomd. Z. M. heeft zijn intrek genomen in het aartsbisschoppelijk paleis. De stad is geïllumineerd geworden. Den 31sten heeft de plegtige inwijding der hoofdkerk plaats gehad. De corpsen muziekanten van de regimenten *Bianchi* en *Hoch u. Deutschmeister* hebben daartoe medegewerkt. Heden is Z. M. alhier teruggekomen.

— In Weenen zal eene algemeene bijeenkomst plaats hebben van de beoefenaars van de natuurkundige wetenschappen. Men beweert, dat reeds 4000 belangstellenden, zoo uit het binnen- als uit het buitenland, hebben verklaard, het voornemen te hebben om die vereeniging bij te wonen. Reeds zijn duizend kwartieren besteld.

— Men verzekert, dat de vertegenwoordiger der Verhevene Porte, Vorst *Kallimachi*, last heeft bekomen om de oostenrijksche Regering kennis te geven van de expeditie, welke tegen de Montenegrijnen wordt beraamd, en haar medetedeelen, dat het Bewind van Turkije vertrouwt, dat Oostenrijk het tuchtigen van deze roofzieke bergbewoners niet zal verhinderen, noch als bemiddelende mogendheid tusschenbeiden zal treden. De met deze onderneming belaste turksche troepen zullen onder de bevelen worden gesteld van *Abdi-bassa*, en zoo goed worden uitgerust, dat Vorst *Danielo* zich in tijds aan de vorderingen der Turken zal dienen te onderwerpen, of de gevolgen van den strijd heeft aftewachten, die vermoedelijk niet gunstig voor hem zullen wezen, vermits thans noch aan militaire, noch aan diplomatieke ondersteuning van Rusland kan worden gedacht. — Intusschen levert Montenegro, gelijk bekend is, voor de verdediging des lands verscheidene zeer sterke posities op. Zoo verzekerd wordt, zoude *Abdi-bassa* in staat worden gesteld om zijne krijgsverrigtingen in den loop van den herfst te beginnen.

VAN DEN RIJN, 3 September.

Naar luid van telegrafische berigten uit Weenen, wordt door een der half-officiële oostenrijksche bladen aangekondigd, dat de laatstelijk door de napelsche Regering aan de Kabinetten van Parijs en van Londen afgezonden nota's in zeer gematigde bewoordingen zijn vervat, en alzoo zouden kunnen strekken, om den ongunstigen indruk der vroeger ingezondene nota's uitte wisschen.

— Uit Rusland wordt gemeld, dat de russische scheepsmagt, welke den 16den Augustus ter reede van Kronstadt door Keizer *Alexander* in oogenschouw is genomen, heeft bestaan uit 11 linieschepen, 2 zeil- en 9 stoomfregatten, eene korvet, 2 brikken, 4 schoners, 2 loggers, en 2 sloepen, alles onder bevel van den admiraal *Nordmann*. Te gelijker tijd waren tusschen Peterhof en Kronstadt 73 kanonneerbooten en verscheidene drijvende batterijen geposteerd, onder bevel van den admiraal *Mittkow*.

PARIJS, 2 September.

Het dagblad *l'Ami de la Religion* heeft gisteren een kort overzigt gegeven van zijnen strijd tegen *l'Univers*, en aan het slot van dit zijn betoog verklaard „dat nu aan de Voorzienigheid de zorg moet worden overgelaten om alles, wat is geschied, te doen strekken tot de meerdere glorie en de bevordering van den voorspoed der Kerk." De abt *Sisson*, de hoofdbestuurder van dat dagblad, heeft daarbij den wensch uitgedrukt, *dat allen hun voordeel mogten doen met hetgeen had plaats gehad*.

Sommigen hebben dit betoog beschouwd als een blijk, dat *l'Ami de la Religion* besloten had, waarschijnlijk op aansporing van *zeer hoog* geplaatste personen, 't zij geestelijke, 't zij wereldlijke gezagvoerders, om den strijd daarbij te laten. Onder dezen behooren de schrijvers van het *Journal des Débats*, die, na mededeeling te hebben gedaan van de wenschen der redactie van *l'Ami de la Religion*, daarbij voegen: „Het zij zoo." Zelfs worden er thans reeds gevonden, die hun leedwezen aan den dag leggen over het eindigen van den strijd, en die gaarne hadden gewild, dat het onderwerp, waarover tusschen de fransche prelaten verschil is ontstaan, ware uitgemaakt.

Het verdient inmiddels zeer de aandacht, dat de heer *Veuillot*, de bestuurder van het dagblad *l'Univers*, het laatste betoog van den hoofdbestuurder van *l'Ami de la Religion* in een geheel tegenovergestelden zin opvat, en nademaal in hetzelve door den abt *Sisson* alle grieven en bezwaren, welke bij hem tegen *l'Univers* bestaan, kortelijk worden opgegeven, de mededeeling van dat beknopte overzigt beschouwt juist als een blijk, dat *l'Ami de la Religion* vaster dan ooit besloten heeft om den strijd voltehouden. De heer *Louis Veuillot* gaat zelfs zoo ver, van zich geregtigd te achten om in *l'Univers* een brief medetedeelen, welke geschreven is door den bisschop van Straatsburg aan den abt *Sisson*. Deze brief is van geheel vertrouwelijken aard, en de heer *Veuillot* was door den prelaat slechts gemagtigd om in zeer korte bewoordingen van denzelven melding te maken, *ingeval de abt* Sisson *gehoor had gegeven aan de daarin tot hem gerigte vermaning*. De heer *Veuillot* zegt, dat hij thans *met diep leedwezen* gebruik maakt van de vergunning om den geheelen brief medetedeelen.

De bisschop van Straatsburg verkondigt, dat hij met al de onder zijne onmiddelijke bevelen staande leden der geestelijkheid met leedwezen getuige is van de rol, welke men den abt *Sisson* laat vervullen, en van de weinig eerbiedige houding, welke deze heeft aangenomen tegenover de uitstekendste en verlichtste leden van het Episcopaat. De bisschop behandelt den abt *Sisson* geheel als een kweekeling van een seminarium, die volstrekt niet acht slaat op hetgeen hem geleerd is, en spoort hem aan om zich in zijn kerkelijk district voortaan bezig te houden met de pligten, die welligt hem minder op den voorgrond zullen doen komen, doch door welker behoorlijke vervulling hij zich oneindig verdienstelijker zal maken, dan door hetgeen hij thans dagelijks verrigt.

Het zal de vraag zijn, of, na deze handelwijze van den heer *Veuillot*, de abt *Sisson* bij zijn besluit, ingeval hij het voornemen mogt hebben gehad om den strijd optegeven, zal volharden.

Inmiddels wordt van eene gematigde en onpartijdige zijde de aandacht gevestigd op een betoog, 't welk gisteren door het dagblad *l'Univers* is overgenomen uit het bekende italiaansche clericale hoofd-orgaan *Civilta cattolica* „over de regten van hen, die voor de Kerk strijden". De strekking van dit betoog is het bewijs, dat matiging een zwaar vergrijp is, wanneer het geldt den strijd tegen ketters en vrijdenkers. — Van dien kant wordt aangemerkt, dat de heer *Veuillot* al eene zonderlinge wijze heeft om zich den lof van matiging, hem door eenige prelaten nog dezer dagen zoo ruimschoots toegezwaaid, waardig te maken.

— In berigten uit Turin, loopende tot 1 September, komt voor, dat de russische gezant, graaf *Stackelberg*, zijne geloofsbrieven heeft overhandigd aan Koning *Victor Emmanuel*, en dat daarmede de laatste vormelijke plegtigheden haar beslag hebben erlangd voor het volledig herstel der zoolang tusschen Rusland en Sardinie afgebrokene diplomatieke gemeenschap. Men zegt, dat 'er eene zeer goede verstandhouding is ontstaan tusschen deze beide mogendheden, die elkander op het slagveld hebben leeren eerbiedigen en hoogachten. In Turin meent men met zekerheid te weten, dat Rusland allezins de redenen waardeert en billijkt, welke Sardinie hebben aangespoord om zich in der tijd aan het verbond der westelijke mogendheden aantesluiten.

De voornaamste aartsbisschoppen, bisschoppen en vicarissen-generaal van Turin en Genua hebben hun zegel gehecht aan het protest der bisschoppen van Savoye tegen de circulairen van de ministers *Ratazzi* en *de Foresta*, betreffende de uitvoering van de door de sardinische Kamers goedgekeurde wetten. Van eene ultramontaansche zijde wordt medegedeeld, dat de genoemde prelaten te Rome instructien hebben gevraagd, ten einde, des gevorderd en zoolang de vrijheid der drukpers in Sardinie bestaat, op eigen gezag aan de leeken de lezing te kunnen verbieden van drukwerken en geschriften, welker zin en strekking zij verderfelijk achten.

— De verklaring, of de brief, van den heer *Manin*, den gewezen voorzitter der Venetiaansche Republiek, waarbij al diegenen, die het wel meenen met de toekomst van Italie, worden aangespoord om bijtedragen voor de honderd stukken geschut, bestemd voor de wapening van de vesting Alexandrie, is thans bekend. Deze aan vele dagbladen gerigte verklaring geeft aanleiding tot zeer uiteenloopende beoordeelingen, doch wordt door de gematigde liberalen over het algemeen goedgekeurd. De heer *Manin* spoort tot het verleenen van bijdragen niet alleen aan de Italianen, die zich in het buitenland bevinden, maar ook de buitenlanders zelven. De voornaamste in dezen brief voorkomende zinsnede is van den navolgenden inhoud: „Hetgeen verlangt wordt, is geenszins eene handeling, waaruit blijkt, dat men tot deze of gene partij behoort, — dat men de staatkundige gedragslijn van eene of andere Regering goedkeurt, maar eenig en alleen eene nationale manifestatie. Ieder, die prijs stelt op de bevrijding van Italie van de buitenlandsche onderdrukking, kan en moet aan die manifestatie deelnemen, welke ook zijne denkwijze is, aangaande de andere nog hangende punten. In één woord, de naamteekening van den Italiaan beduidt: „wij willen, dat de Oostenrijkers zich verwijderen", en de naamteekening van elken buitenlander zegt ten duidelijkste: „wij vereenigen ons met deze begeerte", niets meer en niets minder".

Het geldelijke vraagstuk, in verband met deze aangelegenheid, is voor den heer *Manin* van zoo weinig belang, dat hij bepaaldelijk verklaart, dat hij hoopt, dat niemand voor meer dan voor 5 fr. persoonlijk zal bijdragen.

— Onder dagteekening van 26 Augustus wordt uit Rome gemeld, dat in de laatste dagen te Civita Vecchia herhaaldelijk meer of minder belangrijke vechtpartijen hebben plaats gehad tusschen de manschappen der fransche bezetting en pausselijke artilleristen. Het zouden de zwitsersche troepen zijn geweest, die de eerste aanleiding hadden gegeven, dat de partijen handgemeen geraakten.

PARIJS, 1 September.

De *Moniteur* behelst heden een keizerlijk besluit, waarbij de arrondissements-raden tegen den 22sten September worden bijeengeroepen.

Aangaanden den toestand van Napels zijn de berigten nogal uiteenloopende. In sommige opgaven komt voor, dat de westelijke mogendheden te vergeefs den Koning tot het invoeren van staatkundige wijzigingen hebben aangespoord, en hetgeen was medegedeeld aangaande de ongunstige stemming der bevolking te Napels, zou voorts zeer overdreven zijn. Deze zou zich uitsluitend bezig houden met zingen, dansen en het vereeren der geheiligde beelden.

Dezelfde onzekerheid bestaat aangaande de romeinsche aangelegenheden. Eenige dooraangaans goed onderrigte dagbladen verzekeren, dat de fransche troepen aanstalten maken om Rome te ontruimen, en alleen nog slechts Civita-Vecchia zullen bezet houden; terwijl andere van niet minder vertrouwde zijden afkomstige berigten bepaaldelijk inhouden, dat het fransche leger te Rome met eene geheele brigade zal worden vermeerderd.

— De Regering alhier heeft zich verpligt geacht om de londensche dagbladen *Daily-News*, *Express* en *Morning-Advertiser* op de post in beslag te doen nemen, uithoofde van de daarin ten aanzien der fransche bewindslieden voorkomende vijandige artikelen. Eenige dagen geleden is dezelfde maatregel genomen ten aanzien van de londensche *Punch*. Men meent, dat deze gewijzigde houding van een groot gedeelte der engelsche dagbladpers eene niet onbelangrijke beteekenis heeft.

De brief van den heer *Manin* kan in de hier uitkomende dagbladen niet worden opgenomen, omdat de Regering geene aanleiding tot misnoegen wil geven, noch aan Oostenrijk, noch aan den Paus. De mededeeling van het adres der studenten is eene les voor vele dagblad-bestuurders geweest, die bepaaldelijk weten, waaraan zij zich te houden hebben. Het ontgaat de aandacht niet, dat de Regering alhier den Heiligen Stoel zooveel mogelijk tracht te ontzien, en dat zulks de engelsche bewindslieden noopt om met de meest mogelijke omzigtigheid te werk te gaan aangaande Italie in 't algemeen. De heer *Manin* kan alzoo wel zeker zijn, dat hij noch door Engeland, noch door Frankrijk, 't zij regtstreeks, 't zij van ter zijde, zal worden ondersteund.

— De meeste der hier uitkomende dagbladen houden het er voor, dat, na den brief van den bisschop van Straatsburg, de strijd tusschen *l'Univers* en *l'Ami de la Religion* een einde heeft genomen.

LONDEN, 2 September.

H. M. de Koningin heeft den 30sten Augustus Holyrood-house en de stad Edimburg verlaten, ten einde de reis naar het kasteel van Balmoral voort te zetten. Het koninklijk gezin heeft zich tot Banchory van den spoorweg bediend, en heeft aldaar rijtuigen gevonden. Te zeven ure des avonds is H. M. te Balmoral aangekomen.

— Het dagblad de *Times* meldt, op grond van opgaven van deszelfs gewonen berigtgever uit Parijs: „dat het gerucht veld wint, dat Frankrijk en Engeland besloten hebben om te volharden bij de door hunne Regeringen aan het Bewind van Napels medegedeelde vertoogen en bedenkingen, en, indien dit Bewind bij voortduring daarop geene acht mogt willen geven, deze vertoogen te doen volgen door zoodanige demonstratien, als zouden kunnen strekken om de napelsche Regering tot betere gedachten te brengen." De berigtgever doet echter daarbij opmerken, dat deze mededeeling alleen op een gerucht berust; maar dat, volgens een ander gerucht, de beide bondgenooten tot het besluit zouden zijn gekomen om, des gevorderd, een eskader naar de golf van Napels te zenden.

Naar luid van eene nadere opgave van denzelfden berigtgever, zoude de Koning van Napels geen gehoor hebben gegeven aan den hem medegedeelden goeden raad om, immers tot eene zekere hoogte, aan het verlangen de westersche bondgenooten te voldoen. Het berigt luidt aldus: „Ik meen te kunnen verzekeren, dat de pogingen, welke laatstelijk van de zijde van Frankrijk en Engeland zijn aangewend, ten einde den Koning van Napels overtehalen om den inhoud van zijne laatstelijk aan de fransche en britsche Regeringen gezondene nota's op nieuw in overweging te nemen, ten eenemale zijn mislukt."

— De generaal-majoor, sir *G. Buller*, welke eene brigade van de ligte infanterie in de Krim heeft aangevoerd en te voren met een commando aan de Kaap-Goede-Hoop belast is geweest, is thans tot bevelhebber benoemd van de troepen op de Jonische-eilanden, ter vervanging van den generaal *Barnard*, welke herwaarts terugkeert.

— De beurs blijft flaauw gestemd, en de 3 pc. hebben heden eenige daling ondergaan.

BRUSSEL, 3 September.

De Koning is met de leden van het vorstelijke gezin gisteren namiddag uit Gend op het paleis te Laeken teruggekomen. — De Hertog *van Vlaanderen* alleen is nog achtergebleven, met het oogmerk om de wedrennen te Waereghem bijtewonen.

— Volgens het dagblad *le Nord*, is men in de hoogere kringen te Parijs zeer misnoegd over de weinige veerkracht, welke thans door den maarschalk *O'Donnell* te Madrid wordt betoond, en houdt men het voor nagenoeg zeker, dat, ingeval Koningin *Isabella* aan het verlangen der reactionairen mogt willen voldoen, en den maarschalk opofferen, deze dan op niet de minste ondersteuning van de zijde der bewindslieden te Parijs zal kunnen staat maken.

'S GRAVENHAGE, 3 September.

Z. M. heeft den heer mr. *C. W. Hubrecht* benoemd tot plaatsvervangend kantonregter te Leyden.

— In berigten uit Suriname, van 5 Augustus, bij het departement van Kolonien ontvangen, komt voor, dat de toestand der gezondheid daar te lande voldoende was; dat zich op post Gelderland geene nieuwe gevallen van gele koorts hadden voorgedaan, en dat in de kolonie eene volmaakte rust heerschte.

'S GRAVENHAGE, 4 September.

Z. M. de Koning is gisteren avond over den spoorweg van Rotterdam alhier aangekomen.

De geboortedag van den Prins *van Oranje* wordt heden alhier op de gebruikelijke wijze gevierd.

HH. KK. HH. Prins en Prinses *Hendrik* vertrekken zaturdag naar Soestdijk en vervolgens naar Luxemburg. Zij zullen vermoedelijk 4 à 5 maanden in 't Luxemburgsche vertoeven.

— Z. M. heeft den Prins *van Oranje* benoemd tot kapitein-luitenant ter zee.

HAARLEM, 4 September.

Uit Bern meldt de telegraaf, dat de pruissische partij in het zwitsersche kanton Neufchatel eene beweging beproefd heeft om de bestaande orde van zaken omverterwerpen. De republikeinsche bergbewoners waren tegen haar opgerukt. Het eedgenootschappelijk Bewind had de heeren *Fornerod* en *Freis* als commissarissen derwaarts gezonden.

Een telegr. berigt uit Karlsruhe meldt aangaande de in Neufchatel uitgebroken beweging, dat de pruissische of koningsgezinde partij aldaar gepoogd heeft zich weder in het bezit der magt te stellen, welke haar bij de omwenteling van 1848 was ontnomen.

Het getal der te Neufchatel in de stad en op het kasteel omgekomen Pruissen beliep, volgens een berigt uit Bern van heden, twaalf.

De turksche gezant is uit Parijs vertrokken, om geschenken aan den Koning van Sardinie overtebrengen.

Het document, waarbij de hoofdvereeniging het Metalen Kruis het gedenkteeken op den Dam aan het stedelijk bestuur van Amsterdam heeft overgedragen, en dat thans daar op het Stadhuis is ter bezigtiging gesteld, is een zeer fraaije calligrafische arbeid. Het is op zoogenaamd maagdenperkament geschreven met gothische letteren, waarvan sommige in kleuren en met goud en zilver zijn versierd.

De opdragtbrief is van den volgenden inhoud:

„Het hoofdbestuur van de vereeniging het Metalen Kruis aan heeren Burgemeester en Wethouders en verdere leden van den gemeenteraad van Amsterdam.

„Naar des Konings wensch is, onder het toevoorzigt van het hoofdbestuur der vereeniging het Metalen Kruis, in de hoofdstad des Rijks een gedenkteeken opgerigt, gewijd aan den volksgeest in de jaren 1830 en 1831.

„Bij de onthulling van dat gedenkteeken is onze taak volbragt.

„Onder betuiging van onze erkentelijkheid voor de ondersteuning en voor de medewerking, die wij van den aanvang af hebben ondervonden van het gemeentebestuur van Amsterdam, dragen wij, namens de vereeniging het Metalen Kruis, de zorg voor de bewaking en voor de bescherming van onze herinneringzuil met volkomen vertrouwen over aan Heeren burgemeester en wethouders en verdere leden van den raad, overtuigd, dat zij prijs stellen op het welverdiende voorregt, dat een der pleinen van de hoofdstad voor het laatste nageslacht de gedachtenis zal bewaren van den echt vaderlandschen geest, die in 1830 en 1831 het Nederlandsche volk bezielde.

„ *Amsterdam*, 27 *Augustus* 1856.

„ Het Hoofdbestuur van de Vereeniging het Metalen Kruis, (*w. g.*) *Hendrik*, *Prins der Nederlanden*, voorzitter, *Schimmelpenninck van der Oije*, *E. W. van Dam van Isselt*, *d'Ablaing van Giesenburg*. *Nepveu*, *Falck*, mr. *H. L. Diemont van Langerak*, *M. van Geen*, *E. Lucas*, *Burlage*."

— Den 4den September heeft Z. E. de minister van Binnenlandsche Zaken een rondgaanden brief aan de commarissen des Konings in de provincien en in Limburg gezonden, strekkende om de belanghebbenden te doen opmerken, dat de ondernemers hier te lande, welke stoombootdiensten naar buitenlands aanleggen, of onderhouden, door het koninklijk besluit van 12 Februarij 1850 (Staatsblad n°. 7) niet ontheven zijn geworden van de verpligtingen, hun bij Z'. M'. besluit van 26 September 1833 (Staatsblad n°. 58) opgelegd, nopens de wijze van onderzoek en gebruik van stoomtuigen. In dien brief komt voor, dat geenszins daarbij in aanmerking kan komen, of de boot al dan niet onder nederlandsche vlag vaart; maar dat, zoodra zij met Nederland in aanraking komt, men zich naar de nederlandsche verordeningen behoort te gedragen, en dat, indien eene uitzondering ten behoeve eener vreemde vlag werd toegelaten, aan de ondernemers hier te lande gevestigd gelegenheid zou worden gegeven om de bestaande voorschriften te ontduiken.

Het slot van den brief luidt als volgt:

„ Naar aanleiding van een en ander heb ik de eer UHEG. te verzoeken, op zoodanige wijze als u meest geschikt voorkomt, te willen orde stellen en doen toezien, dat in uwe provincie geene stoombooten, vallende in de termen der bovenstaande beschouwingen, in de vaart gebragt of gehouden, en er in het algemeen geene stoomtuigen, hetzij in hier te lande te huis behoorende vaartuigen, hetzij voor fabriekmatig of ander gebruik, al ware het ook slechts voor *proefnemingen*, gebezigd worden, dan waarbij op eene voldoende wijze aan de bepalingen des koninklijken besluits van 26 September 1833 (*Staatsblad* n°. 58) is voldaan."

— Z. Exc. de minister van Binnenlandsche Zaken heeft, bij missive van 22 Augustus ll., aan de Ged. Staten der provincien te kennen gegeven: „dat de toenmalige minister van dat departement, bij missives van 17Sept. en 1 Nov 1845, aan Ged. Staten in de onderscheidene provincien mededeeling heeft gedaan van 's Konings begeerte, dat, nergens waar poorten of wallen aanwezig zijn, de wegruiming daarvan plaats hebben mogt; — dat echter zich thans de vraag heeft voorgedaan, of die aanschrijving nog wel van kracht kan worden beschouwd, en of zij niet geacht moet worden door de gemeentewet vervallen te zijn, en dat het Z. M., naar aanleiding daarvan, behaagd heeft, bij kabinet-schrijven van den 17den Augustus ll., te beslissen, dat de bedoelde aanschrijving als niet meer verbindende aan te merken is.

— Naar men verneemt, hebben een groot aantal personen zich bij rekest tot den minister van Binnenlandsche Zaken gewend, om de aandacht van Z. E. te vestigen op de geneeskundige instelling *Zuiderburg*, nabij 's Gravenhage gelegen, en onder de leiding van den heer *Hendriksz*. De onderteekenaren, wel duizend in getal, doen het gewigt en de uitmuntende inrigting van die instelling uitkomen, en vooral het groote nut, dat zij sedert vijf en twintig jaren gehad heeft voor de verpleging van armen uit het geheele Rijk. Zij hopen, dat door tusschenkomst van regeringswege de kostelooze armverzorging, welke sedert April jl., om de groote daaraan verbonden opofferingen, niet meer op dezelfde schaal kon worden voortgezet, op den ouden voet hersteld moge worden, en wijzen op de vele duizenden lijders, die sedert de oprigting van deze weldadige inrigting door den directeurs vader, aldaar met goed gevolg zijn behandeld.

— Door den Gemeente-raad van Amsterdam is het voorstel, om een subsidie te verleenen aan de handelsschool, met 18 tegen 11 stemmen verworpen. Tegen het voorstel was aangemerkt, dat vroegere pogingen, om eene dergelijke school in stand te brengen, waren mislukt, en het te voorzien was, dat men in 't vervolg niet beter daarin zoude slagen.

Het voorstel van 12 leden, om de verslagen over de bezwaarschriften, ter zake van directe stedelijke belasting, met gesloten deuren te overwegen, is met 23 tegen 6 stemmen aangenomen. Deswegens is aangemerkt, dat in die verslagen opgaven voorkwamen, die niet openbaar mogten worden gemaakt.

— Den tweeden September heeft te Hasselt, in Belgie, de aanbesteding plaats gehad van het verdiepen van het kanaal, 't welk de Maas met de Schelde verbindt. Zeven personen hebben daarvoor ingeschreven, en de minst inschrijvende derzelve is geweest de heer *Stevens*, van Maastricht, voor een bedrag van fr. 280,000.

— Zaturdag zal het schroefstoomfregat *Wassenaar*, van de werf te Amsterdam, te water worden gelaten.

— Uit Amerongen wordt gemeld, dat de eerste pluk van den tabak (het aardgoed) in die streken geheel afgeloopen is, en dat. naar het zich laat aanzien, de welgelukte bouw dit jaar eene kwaliteit zal opleveren, die niets te wenschen overlaat.

— Gedurende de maand Augustus zijn over den Hollandschen Spoorweg vervoerd 118414 personen; — is ontvangen voor personen *f* 106522; voor goederen *f* 15533; te zamen *f* 122,056, en alzoo in 8 maanden *f* 781,636.

— Van 23 tot en met 29 Aug. zijn in Vriesland 81 runderen aan de longziekte gestorven, of te dier zake afgemaakt. Totaal sedert 1° Januarij 3808.

SCHEEPSTIJDINGEN.

Amsterdam, 4 September. Den 3den dezer in Texel binnengekomen: de stoomb. *Magnet*, Londen; *Ariel*, Grant en *Vrouw Martha*, Corporaal, beide van Newcastle; *Fox*, King, Jarmouth; *Idune*, Hansen, Wyburg; *Ellida*, Hansen, Christiania; *Ondine*, Engöe, Fredrikstad; *Friheden*, Stibolt, Drammen; *Ora et Labora*, Halversen, Arendahl. Gisteren nog: *Harmony*, Dodds en *Zenith*, Conn, beide van Sunderland; *Eduard*, Reetzke en *Elise*, Lubben, beide van Archangel; en uitgezeild: *Elisabeth en Jacoba*, Lucas, Akyab; *Anna*, Schill, Suriname; de stoomb. *Diana*, Londen. Wind w.

Den 3den dezer in Helvoet binnengekomen: de stoomb. *Giraffe*, Londen; *Ouse*, Banks, Newhaven; *Robert and Mary*, Simpson, Warkworth; *John and James*, Grew en *Batherda*, Bothsly, beide van Middlesbro; *Bilbao*, Elden, *Lucy*, Oliver, *Ythan*, Martin, *Enyo*, Bedlington, *Devon*, Hall en *Echo*, Mordy, alle 6 van Newcastle; *Ane Catharina*, Claussen, Libau; *Josine Maria*, Dyer en *Hamburg Packet*, Ibsen, beide van Bergen; en uitgezeild: *Guurtje en Maria*, Boursse Wils, Brouwershaven en Batavia; de stoomb. *Lord John Russell*, Londen; *Gannet*, Liverpool. Gisteren nog: *Vasco de Gama*, Sap, Newcastle. Wind w. - n.

Den 6den Junij van Padang uitgezeild: *Zeemeeuw*, Kaiser, Amst.

Den 1sten Julij van Soerabaija uitgezeild: *Helena & Anna*, Lupcke en 4 dito *Nepthunus*, Schuurman, beide naar Nederland; *Mims*, Segebade, Amsterdam.

Den 26sten Julij te Suriname binnengekomen: *Anna Maria Wilhelmina*, Jansen en 2 Aug. *Wilhelmina*, Klint, beide van Amsterdam; en uitgezeild: 2 dito *Hermanus Franciscus*, Masdorp, Amst.

Den 30sten Julij te Laguayra binnengekomen: *de Zwijger*, Witkop, Hamburg.

Skagen, 27 Aug. De nederl. kof *Tjadda*, kapt. Staal, van Newcastle met steenkolen naar Kopenhagen, is heden morgen bewesten Alt Skagen gestrand en zal weg zijn; het volk is gered.

Gepraaid: 8 Julij, bij Madera: *Regina*, kapt. Ingerman, van Hartlepool naar Hongkong; alles wel aan boord.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

4 *September* 1856. 4½ *ure.*

		van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld . .	2½ pct.	63⅞	15/16	—
„ „	3 „	76	1/16	76
„ „	4 „	95¼	½	95 5/16
Amortisatie-Syndicaat . .	3½ „	—	—	—
Handelmaatschappij . .	4½ „	133	—	—
Oost-Indische Leening . .	4 „	94⅞	15/16	—
Aand. Holl. Spoorweg.		—	—	—
Leen. „ „ .	4½ pct.	99	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½ „	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3 „	—	—	—
„ . . .	4½ „	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & C°. . . .	5 „	104	—	—
„ „ 1828/1829.	5 „	103¼	⅜	103¼
Certificat. „ 1831/1833.	5 „	93⅞	—	—
„ „ 1840	4 „	—	—	—
„ bij Stieglitz . . .	4 „	85 5/16	⅜	85 5/16
„ „ „ N. .	4 „	—	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6 „	—	—	—
Certific. van „ . .	6 „	65⅛	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .	*f*	155	¼	—
Obligatiën	4 pct.	80	—	—
SPANJE, Obligatiën	1¼ „	24¾	⅞	24¾
„	3 „	45⅛	—	—
„ Binnenl. . .	3 „	39 13/16	⅞	39 13/16
Amortisable		6 13/16	—	—
Bew. Coupon		—	—	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5 pct.	—	—	—
„ „ „ . .	4 „	65¼	—	—
„ Metaliek . .	5 „	77¾	13/16	77¾
„ „ N. 1849 à 1854	5 „	86	—	—
„ „ . .	2½ „	40	⅛	—
BELGIE, ...	2½ „	—	—	—
Rothschild, ...	2½ „	52 1/16	—	—
„	4½ „	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5 „	—	—	—
„ „ £ 200	5 „	—	—	—
PORTUGAL, Obl.	3 „	45 13/16	⅞	—
„ differed	3 „	—	—	—
Binnenlandsche à 1 conto	5 „	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	4½ „	—	—	—
VENEZ., Obl. 6 pct. thans . .	4 „	30⅝	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¼ „	19 11/16	20	—
MEXICO, Oblig. 1851	3 „	21⅞	15/16	—
N. - AMERICA, Americ. Bank-Actien.		—	—	—

Amsterdam Thesaurie 5 pc. 103. Oostenrijk Nat. Metall. 79¼ à ⅜. Weener Aand. fl. 250 *f* 367. Denemarken Obl. Londen 5 pc. 101⅞. Columbia Equador nieuwe 1 pc. 14¼ à 11/16. Grenada obl. uitgest. 7 7/16 à ½. Louisiana 5 pc. 100. Pruiss. Loten *f* 209. Nieuwe 4 pc. Weener Loten *f* 326½. Rusland bij *Stieglitz* 5de ser. 95 3/16 à ¼; 6de ser. 96⅝ à ¾. Diconto 4. — Beleening 4. Prolongatie 3½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
J. BRASKAMP, Pres.

Van de binnenl. fondsen waren de 4 pcts. iets williger. — Russische prijshoudende; spaansche iets flaauwer; oostenrijksche mede lager te bekomen; Grenada's willig.

Prijzen der Coupons: Metall. *f* 28,77½; Div. in £ *f* 11,67½; Eng. Russen *f* 12; Frans. *f* 55½; Belg. *f* 55⅝; Pruiss. *f* 34½; Hamb. Russen *f* 36¼; Russen in Z. R. *f* 37 3/16; Pools. in fl. *f* 27½.

Madrid, 3 September. De 3 pc. 41½; 1¼ pc. 26.

Londen, 4 September. De 3 pc. geconS. resc. 94¾ à ⅞. Mexico 22¾ à 23. Peru 81¼. Spanje 45 à ½, en 25⅛ à ¼.

Parijs, 4 September. De 3 pc. renten 70 f. 70. Spanje 40¼ en 25¾.

MARKTBERIGTEN.

Groningen, 1 September. *Tarwe* 25 c. hooger verkocht; 68 à 72 p. Ommel. *f* 12,85 à *f* 14,25; 66 à 70 p. Old. *f* 11,75 à *f* 13,25. *Rogge* als voren; 62 à 66 p. *f* 7,90 à *f* 9. *Boekweit* 25 c. hooger verkocht; 64 à 68 p. gr. zand *f* 10 à *f* 10,80; 64 à 66 p. veen *f* 9,70 à *f* 10,10. *Gerst* 15 à 20 c. hooger; 52 à 56 p. winter *f* 6 à *f* 6,80; 54 p. zomer *f* 6,10. *Haver* willig; 36 à 50 p. dikke *f* 3,90 à *f* 5,30; 36 à 40 p. w. voer *f* 4,10 à *f* 4,50. *Paardenboonen* *f* 7,75 à *f* 8. *Koolzaad* *f* 11 à *f* 16.

Sneek, 2 September. *Boter* *f* 46,50. *Kaas* *f* 31 à *f* 36,25.

Delft, 4 September. *Boter* *f* 48 à *f* 53.

Leeuwarden, 2 Sept. Heden heeft de groote kerkeraad der Nederduitsche Hervormde gemeente alhier, ter vervulling der vacature, door het vertrek van ds. *H. L. Vinke* ontstaan, uit het te voren geformeerde twaalftal predikanten, het navolgende zestal (alphabetisch gesteld) opgemaakt: *H. C. N. van Amerom*, te Bolsward; *J. Douwes*, te Leens; *E. Laurillard*, te Zandpoort; *W. L. Riehm*. te Vlaardingen; *W. F. Scheuer*, te Zevenhuizen, en *J. G. Schuuring*, te Hoorn; hebbende ds. *W. J. O. Sluiter*, te Dordrecht, verzocht verder buiten aanmerking te blijven.

*** WAARDE LANDGENOOTEN!

Onder dankbetuiging wordt melding gemaakt van de giften die tot heden zijn ingekomen voor de weduwe en de 5 achtergelaten weezen van den in den storm van den 8sten op den 9den Julij jl. over boord geslagen en verdronken stuurman *W. de Jong*, als: van N. B. N. uit Leyden 1 coup. *f* 3,96; uit Delft van Dr. K. 1 dito *f* 1,23½; uit Amsterdam van R. D. Z. *f* 2,50; van N. S. *f* 1; uit Scheveningen van P. V. *f* 10, en uit Katwijk van V. *f* 1. De collecte voor deze weduwe in deze gemeente gehouden heeft *f* 59,28 opgebragt. Het behoeftig huisgezin van dien verongelukten stuurman in uwe liefdadigheid aanbevelende, zijn wij bereid de giften die door uwe milde hand nog mogten, afgezonderd worden, in ontvangst te nemen. J. SCHADDÉ VAN DOORN. D. TAAT.

Katwijk aan Zee, 2 *September* 1856.

*** Getrouwd:

J. W. WITSEN ELIAS
en
J. M. van DIESEN.

Delft, 28 Augs. 1856.

*** Getrouwd:

V. S. M. van der WILLIGEN,
van *Deventer*, en
S. A. van der HELL.
H. K. VLIELANDER,
van *Hellevoetsluis*, en
M. A. van der WILLIGEN.

Delft, 29 Aug. 1856.

*** Getrouwd:

A. J. DOORMAN,
Kapitein der Artillerie, en
C. v. THIEL.

'sGravenhage, 3 September 1856.

*** Getrouwd:

J. STROEVE, van *Amsterdam*
en
ISABELLA SCHUT.

Castricum, 4 September 1856.

*** Voorspoedig bevallen van eenen ZOON, Vrouwe *H. J. RAUWS*, geboren *J. G. M. C. CONRAD*.

Passaroeang, Eiland *Java*, 19 Junij 1856.

*** Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER *M. L. TER GOUW*, geliefde Echtgenoot van
N. van RIET.

Batavia, 4 Julij 1856.

*** Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER *M. KOOMANS* geliefde Echtgenoot van F. BRUNT.

Bodegraven, 31 Augustus 1856.

*** Bevallen van eene DOCHTER *B. CARDINAAL*, geliefde Echtgenoot van D. CARDINAAL.

Groningen, 1 September 1856.

*** Bevallen van eene DOCHTER *L. J. ROOS — DE HAAS*.

Harderwijk, den 1sten September 1856.

*** Bevallen van eene DOCHTER, Vrouwe *O. M. STRICK VAN LINSCHOTEN — VAN NOTTEN*.

Amersfoort, 1 September 1856.

*** Heden beviel door Gods goedheid voorspoedig van eenen ZOON *G. A. VAN RIJN*, geb. *MIJNARD*.

Amersfoort, 1 September 1856.
Eenige kennisgeving.

*** Delft, 1 September 1856. Heden beviel voorspoedig van een' ZOON Vrouwe *E. F. DELPRAT* geboren *VAN SANTEN KOLFF*.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van een' welgeschapen ZOON *C. F. T. L. VAN GROIN*, Echtgenoot van C. Ph. F. VERSTER, Procureur.

Eindhoven, den 2den September 1856.

*** Dodewaard. 2 September 1856. Bevallen van een ZOON *C. LEESTEMAKER*, Echtgenoot van
J. van WIJNGAARDEN.

*** Bevallen van eene DOCHTER *G. TIMMER*, geliefde Echtgenoote van CONs. KAAN.

Wormerveer, 2 Sept. 1856.

*** Bevallen van eenen ZOON *J. M. H. MEES*, geliefde Echtgenoote van Mr. B. M. VERBRUGGE.

Rotterdam, 3 September 1856.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, ten mijnen huize, zeer onverwacht, onze waarde Oom, de Heer BAREND COCK in leven Apothecar te Coevorden, in den ouderdom van 74 jaren.

J. COCK,
mede namens de overige Familie.

Soest, den 29sten Augustus 1856.

*** Heden overleed, tot onze bittere droefheid, ons geliefde jongste Zoontje HIENORIJMUS CORNELIS, in den ouderdom van ruim 10 maanden.

H. BIER Hz.
A. J. BIER, VAN SOELEN.

Zaltbommel, den 1sten September 1856.

*** Heden overleed mijne hartelijk geliefde Echtgenoote A. C. OCKHUIZEN, in den ouderdom van 32 jaren.

W. A. van RIJN.

Utrecht, 1 Sept. 1856.

*** Hoorn, 1 September 1856. Heden overleed, tot diepe droefheid van hare Broeders, Zusters en overige Betrekkingen, Jongvrouwe BRECHTJE AGATHA ALEWIJN, in den ouderdom van 52 jaren.

*** Heden overleed onze hartelijk geliefde Broeder JAN JONGENEEL, in den ouderdom van 52 jaren.

Mr. JONGENEEL,
uit aller naam.

Rotterdam, 1 September 1856.

*** Heden overleed, in den ouderdom van 71 jaren, mijn geliefde Echtgenoot, de Heer P. WAPPEROM Jz., in leven Burgemeester en Secretaris dezer Gemeente.

Wed. P. WAPPEROM Jz.,
KORTELAND.

Papendrecht, 3 September 1856.

*** De Directeuren over den straatweg van *Bloemendaal* naar *de Santpoort* berigten bij deze aan de aandeelhouders in de negotiatie ten laste van dien weg, dat de *rekening* over het dienstjaar 1855/56, van heden tot en met den 20sten dezer, voor hen ter inzage ligt ten Kantore van den eerst ondergeteekende te *Velsen*; alwaar gedurende dien tijd, en wel dagelijks, van 's morgens *tien* tot 's namiddags ten *één* ure, zal worden zitting gehouden tot uitbetaling van de op heden *verschenen interest*, à *negen gulden* per aandeel, en zulks tegen overgifte van de door de eigenaars geteekende interestquitantiën, bij de acte van aandeel gevoegd.

Velsen, den 1sten September 1856.

De Directeuren voornoemd.
J. C. ENSCHEDÉ.
L. ROUWENS.

*** C. M. P. TEN SANDE & JAN JARMAN, Directeuren der *Brandmaatschappij* te Amsterdam, adverteren dat zij met goedvinden van de Wel-Edele Heeren Commissarissen, ten Kantore van gemelde Maatschappij, op de Keizersgracht bij de Leliegracht, Buurt L. L., N°. 237 zullen vaceren tot het volgende:

1°. Op Woensdag den 15den October dezes jaars, en vervolgens des Woensdags en Zaturdags, des voormiddags van 10 tot 1 ure, tot het betalen van **5 pct.** UITDEELING over het 66ste afgeloopene jaar; tegen intrekking van de geteekende Kwitantien, en

2°. op Zaturdag den 3den Januarij 1857; en vervolgens des Woensdags en Zaturdags, mede des voormiddags van 10 tot 1 ure, tot het betalen van **10 pct.** BUITENGEWONE UITDEELING, tegen intrekking van de daartoe dienende Kwitantien, mede door de eigenaren geteekend.

*** Die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de nalatenschap van wijlen JAN DE WIT JANSZ. in leven Kantoorbediende en Commissionnair te Koog a/d Zaan en aldaar op den 9den Augustus ll. overleden, worden verzocht daarvan ten spoedigste opgave of betaling te doen bij PIETER DE WIT JANSZ. Molenmaker te Koog aan de Zaan.

LANDHUISHOUDKUNDIGE SCHOOL

TE GRONINGEN.

De **WINTERLESSEN** vangen weder aan te *Groningen*, op den **15den October 1856.** Kosten ***f* 450** 's jaars, daaronder begrepen Kollegegelden, Kost en Inwoning volgens Prospectus, op *franco* aanvrage *gratis* verkrijgbaar bij het Bestuur te Groningen, of bij de Heeren C. RÖMELINGH en G. JURLING, te Haren bij Groningen. Personen, die in de Gebouwen der School wenschen te wonen, worden verzocht, zich zoo veel mogelijk voor of op den 15den *September* aantemelden, ten einde men voor eene behoorlijke plaatsing kunne zorgen.

*** Een CANDIDAAT-NOTARIS, P. G., reeds lang in zijn vak werkzaam, wenscht zich tegen billijk Salaris op een notarieel Kantoor of in eenige andere administratieve betrekking geplaatst te zien. Adres, met *franco* Brieven, onder de Letters A. L., bij den Boekhandelaar STENFERT KROESE, te Arnhem.

*** Bij een' Geneesheer op een aangenaam gelegen Dorp, is uitmuntende gelegenheid, tot verpleging van Iemand lijdende aan eenige Zielsziekte, of van Iemand lijdende aan verouderde Scrophulosis of Rheumatismus. Gunstige attestatien zijn toonbaar. Ook verlangt men, op billijke voorwaarden, een JONG MENSCH, ter opleiding in de geneeskundige vakken. Brieven *franco*, onder Letters A. Z., bij den Boekhandelaar J. GILTAY, te Dordrecht.

*** In eene Apotheek bestaat gelegenheid tot plaatsing van IEMAND, liefst reeds eenigzins met de *Receptuur* bekend; aan wien, bij het genot van *Kost* en *Inwoning*, gelegenheid zal gegeven worden, zich verder te bekwamen. Adres met *franco* Brieven, onder Letter X., aan den Boekhandel. C. v. ASPEREN v. D. VELDE, te Haarlem.

*** **WORDT GEVRAAGD**

met 1°. November of vroeger: Een bekwaam HUISKNECHT, van de P. G., voorzien van goede getuigschriften. Adres met *franco* Brieven, onder Letts. P. C., bij den Boekhandelaar P. K. BRAAT, te Dordrecht.

*** Er wordt *ten spoedigste* gevraagd: EEN BEKWAME SMIDS-PLAATWERKER. Adres, met *franco* Brieven, onder Letter F., doch liefst in *persoon*, bij den Boekhandelaar G. B. VAN GOOR, te Gouda.

*** **GOUVERNANTE.**

Men verlangt eene GOUVERNANTE, van de P. G., bekwaam om onderwijs te geven in al wat tot de beschaafde en wetenschappelijke opleiding van een dertienjarig Juffertje behoort, wier lust het tevens is hetzelve eene godsdienstige opvoeding te geven.

Met opgave van ouderdom, tegenwoordige en vroegere betrekking enz., gelieve men zich te adresseren onder Letts. B. Z., aan den Heer W. F. DANNENFELSER (*franco*) te Utrecht.

*** Eene JUFVROUW van de P. G., van eene fatsoenlijke Familie en middelbaren leeftijd wenschte zich gaarne geplaatst te zien in eene Betrekking als Huishoudster, Jufvrouw van Gezelschap of tot oppassing eener ziekelijke Dame. Hierop reflecterenden vervoegen zich met *franco* Brieven onder Letter A., bij de Boekverkoopers J. H. en G. VAN HETEREN, Hartenstraat K. K. 601., te Amsterdam.

*** Eene fatsoenlijke JUFVROUW van middelbaren leeftijd en van de P. G., zag zich gaarne geplaatst als Huishoudster, of tot Gezelschap en Assistentie. Gedurende 14 jaren is zij als Huishoudster in twee Familien werkzaam geweest, waarvan zij de beste getuigenissen kan overleggen. Reflecterende gelieve zich *franco* te adresseeren onder de Letters A. Z., bij de Heeren BLUSSÉ en VAN BRAAM, Boekhandelaars te Dordrecht.

*** Bij eenen Heer en Dame, verlangt men voor de Wintermaanden tot Gezelschap: Eene JUFVROUW, uit den beschaafden stand, welke mede eenige huishoudelijke bezigheden op zich moet nemen, Protestant, en tusschen 40 en 50 jaren oud. Adres met *franco* Briefjes, onder Letter Z., bij den Heer THIEME, in de Stads Drukkerij, te Zutphen.

*** Eene *fatsoenlijke* JUFVROUW, van de P. G., ruim 30 jaren oud, zag zich gaarne tegen November geplaatst *ter verzorging van moederlooze Kinderen en bestuuring der Huishouding*, zijnde zij reeds als zoodanig werkzaam. Adres *franco*, onder Letter L., bij MARTINUS NIJHOFF, te 's Gravenhage.

*** Tegen p°. November e. k., wordt gevraagd bij een Weduwnaar, fatsoenlijk Burger: Eene HUISHOUDSTER, vereischten zijn 40—50 jaren oud, Hervormde Godsdienst, beschaafden omgang met Kinderen, en geheel berekend om aan het hoofd eener huishouding te staan. Adres, met *franco* Brieven, onder de Letters A. M., bij den Boekhandelaar STENFERT KROESE, te Arnhem.

*** Er wordt tegen November aanstaande te Amsterdam gevraagd: Eene allezins bekwame KAMENIER, van de Hervormde Godsdienst, die goed kan Kappen, Wollen- en Linnennaaijen en met de Wasch omgaan en van de beste getuigenissen voorzien, omtrent haar trouw, eerlijk gedrag en goed humeur. Adres met *franco* Brieven, onder Letters V. W., bij den Boekverkooper en Boekdrukker A. C. KRUSEMAN, te Haarlem.

*** Met 1°. November aanstaande wordt verlangd: Eene bekwame KEUKENMEID, tegen een aanzienlijk loon. Attestatien van goed goed gedrag en bekwaamheid worden vereischt. Adres in *persoon* of met *franco* Brieven, onder Letts. D. D., bij den Boekhandelaar W. J. KRUYT, te Arnhem.

*** *On demande un SECONDANT du 2e ou 3e Rang, qui soit à même de se charger d'une partie de l'instruction pour ce qui concerne les mathématiques, le Hollandais et le Français. Il aurait un salaire généreux adapté à ses connaissances, une excellente occasion de se perfectionner avec des natifs dans les langues étrangères et serait traité en ami. s'Adresser par lettres affranchies à Monsieur A. KNOOP, Klein-Heiligland, à Haarlem, sous l'initiale L. M.*

*** *Burgemeester en Wethouders der Gemeente* EDAM, brengen bij deze ter kennis, dat de gewone KERMIS- of JAARMARKT, alhier zal aanvangen den 20sten en eindigen den 27sten dezer maand. Wordende de belanghebbenden aangemaand om bij hunne schriftelijke aanvrage aan den Marktmeester, opgave te doen van de grootte der Tenten, Kramen en Stallen enz. per 4 k. El en hun tevens verwittigd, dat volgens de verordening op het Marktwezen den 1sten Mei ll. ingevoerd, het staanof plaatsgeld vóór het opslaan derzelven, aan den Marktmeester moet worden voldaan.

Edam, den 3den *September* 1856.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
G. J. VERSTEEGH.
De Secretaris,
J. DE BRUINE JOHsz.

*** Te HUUR voor *f* 60 's jaars en dadelijk te aanvaarden: Een klein BUITENVERBLIJF, aan den Straatweg van Zutphen naar Winterswijk, in eene volkrijke Buurtschap, tegenover eene een honderd schreden verwijderde Kostschool enz.

Waarschijnlijk zoude eene Weduwe die genegen is om eenige Winkelwaren te verkoopen, daarin wel slagen, dewijl er op korter afstand als een ½ uur niets van dien aard is te bekomen. Des verkiezende kan men voor *f* 20 Huur meer nog een daaraan gelegen stuk AKKERLAND er bij bekomen. Brieven *franco*, Letts. E. A. V., Boekhandel W. J. THIEME, te Zutphen.

*** **BIJ TOEVAL UIT DE HAND TE KOOP:**

Een lief dubbeld HEERENHUIS met TUIN daarachter, staande op de Voorstraat in het aangename Dorp van Noordwijk-Binnen, dat des Zomers een Bloemhof mag genoemd worden, alwaar men Dag- en Kostscholen heeft, een Gereformeerde, een Roomsche en Remonstrantsche Kerk, en lieve Wandelingen vindt, gelegen ½ uur van de H. Spoorweg, Pietgijzenbrug; het Huis heeft beneden een Marmeren Vestibule en twee Voor- of Zijkamers, een Tuinkamer met Warande, voor twee jaren alles nieuw getimmerd en altijd goed onderhouden, een verwulfde Kelder, groote Keuken en Turfzolder, Pomp en Regenwater, alles zonder eenig hoofdgebrek, boven zijn er twee groote en twee kleindere Kamers, mede van alle Commoditeiten en Kasten voorzien. Het Huis is voor een prijsje te Koop en bij verkiezing kan ¼ der Koopenningen tegen 4% op gevestigd blijven met jaarlijksche aflossingen. Te bevragen met *franco* Brieven, bij den Heer Mr. C. C. v. D. SCHALK, Notaris te Noordwijk-Binnen.

*** **APOTHEEK.**

UIT DE HAND TE KOOP: Eene goed ingerigte, complete APOTHEKERS-AFFAIRE, benevens het GEBOUW, waarin deze zaak sints vele jaren met goed gevolg is uitgeoefend, en 't welk in eene der schoonste Steden van Holland gesitueerd is. Eigenhandig geteekende en *portvrije* Brieven, te adresseren onder Letter L., bij den Boekhandelaar J. D. DOORMAN, te Utrecht.

*** **MEN VRAAGT:**

50,000 Ned. ℔ of meer best Langstraat of Kamper PAARDENHOOI, aanbiedingen tegen den minsten prijs *franco*, bij den Boekhandelaar J. J. v. BREDERODE, te Haarlem.

*** **VOOR H. H. APOTHEKERS.**

Op eene plaats waar geen concurrentie bestaat, wordt eene APOTHEEK en STAND, met eene Receptuur van tusschen de twee en drie duizend Recepten jaarlijks, ter overname aangeboden. Adres met *franco* aanvraag, onder Letter H., bij den Boekhandelaar J. G. BROESE, te Utrecht.

*** **TE KOOP:**

Eene beste, zoo goed als nieuw melkgevende EZELIN, met Veulen. *Franco*, te adresseren bij den Heer K. VAN HULST, Boekhandelaar te Kampen.

*** **PUBLIEKE VERKOOPING**
TE MEDENBLIK, BIJ DE SLUIS,

op Woensdag den 10den September 1856, des voormiddags ten 9 uur, bestaande in Eiken palen, Planken en zware Ribben, Spieren, Juffers en Kolders, alsmede zware Greenen en Dennen Planken van 5 tot 11 el lang, eene groote partij Greenen, Vuren en Pruissische Deelen, Greenen en Dennen Ribben en wat meer gepresenteerd zal worden.

*** **STOOMMACHINE EN KETEL,**

van 25 Paardenkracht, wordt door het afbranden van het Gebouw, waarin dezelve gewerkt heeft, voor een matigen prijs te Koop geboden, als ook een AAMBEELD en BANKSCHROEF. *Franco* te bevragen, onder Letter L., bij J. H. DAMEN, Boekhandelaar te Zalt-Bommel, waar onder dezelfde Letter wordt aangeboden het BINNENWERK en de EEST eener goed loopende Grutterij.

*** R. L. en J. R. SCHOLTEN, Makelaars, te *Amsterdam*, presenteren ten overstaan van den Heer B. D. BEETS, te Verkoopen, op Maandag den 15den September 1856, des avonds ten half zes ure, in de *Nieuwe Stads-Herberg*, aan het IJ aldaar,

560 Bondjes Venetiaansche HENNEP,
onlangs direct aangebragt.
21 Bonden Petersburger Rein HENNEP
en laatstelijk
Diverse partijen beschadigde HENNEP.

Liggende zooals nader door Notitie zal worden aangewezen.

*** Ten overstaan van Mr. J. W. QUINTUS, Notaris te Groningen, zal, op Woensdag den 24sten September 1856 en volgende dagen, telkens des voormiddags ten 10 uur te beginnen, voor de Behuizing door wijlen den Heer Mr. L. B. LOHMAN en Mevrouw bewoond geweest, in de Peperstraat te Groningen, publiek worden Verkocht, de door genoemde Erflaters nagelaten zeer

NETTE EN DEFTIGE INBOEDEL,

betaande onder anderen in moderne Mahonie- en Eikenhouten MEUBELEN, waaronder Linnenkast, Kabinetten, Canapé, fraaije Porselein- en andere Kasten met Marmeren Bladen, Pianino, Tafels, Stoelen, enz. — voorts eene aanzienlijke verzameling fraai ouderwetsch Blaauw- en Bont PORSELEIN, waaronder fraaije Stellen; JUWEELEN en GOUDEN SIERADEN, eene partij ZILVERGOED, waaronder Koffijkan, Theepot, Tabakspot, Dito Komfoor, Presenteerbladen, Melkkan, Kommetjes, Theebus, enz. — wijders Kristal, Pendules, Glas-, Aarde- en Vaatwerk, Koper-, Tin en Blikgoed, Kagchels, Vloerkleeden, waaronder een fraai Smirna's Kleed, Carpetten en Loopers, beste Beddegoederen en hetgeen meer zal worden gepresenteerd.

Te bezien daags voor den verkoop, des voormiddags van 10—12 en des namiddags van 2—5 uur.

*** **LET WEL!**

De Notaris DAAMEN, te Tilburg, zal op den 11den September 1856, 's morgens ten 9 ure, definitief Verkoopen: De aanzienlijke LANDGOEDEREN genaamd *HOLLANDSCHE* en *BELGISCHE NIEUWKERK*, gelegen onder de Gemeenten Goirle, Alphen, Riel en Poppel; alles bij gedrukte Billetten, Catalogussen en Gelithographieerde Kaarten breedvoerig bekend gemaakt.

De Toewijzing zal plaats hebben op de Nieuwkerk zelve.

*** De Notaris DE KNOKKE VAN DER MEULEN, residerende te Oss, zal op Dingsdag den 16den September 1856, provisioneel, en 14 dagen daarna, zijnde Dingsdag den 30sten September, finaal Verkoopen, beide dagen des avonds ten 6 ure, ten huize van *H. F. Smits*, in *de Kroon*, te Oss:

Een hecht, sterk en weldoortimmerd HEERENHUIS, bestaande in vier Kamers, allen geplafonneerd en behangen, en voorzien van Stookplaatsen, Provisiekamer, Zolder, Keuken met Welpomp en Kelder, Mangelkamer, Schuurtje en Privaat, benevens ERF en TUIN, groot 9 Roeden; staande en gelegen in de Kom der volkrijke Gemeente Oss, op 3 uren afstands van 's Hertogenbosch.

In gebruik te aanvaarden den 1sten Februarij 1857.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van bovengenoemden Notaris. Brieven *franco*.

*** N. J. VAN BEMMEL, J. H. BRINKMAN, J. VAN DER VLUGT, T. A. LIWIJN, N. WAALEWIJN, W. M. VAN BEMMEL en JAN BROESE, Makelaars, presenteren (als lasthebbende van hunne Principalen), op Zaturdag den 20sten September 1856, in het Logement *de Gouden Leeuw*, te Haarlem, in publieke Veiling te Verkoopen:

Ten overstaan van den Notaris Æ. WALAARDT SACRÉ.

N°. 1. Een hecht, sterk en weldoortimmerd dubbeld HUIS en ERVE, met TUIN, staande en gelegen aan de Noordzijde van de Eerste Nieuwegracht, te Haarlem, nabij de Jansbrug, get. Wijk 1, N°. 93, Kad. Sectie B., N°. 758, oud N°. 425, ter grootte van 9 Roeden, 50 Ellen.

N°. 2. Een hecht, sterk en weldoortimmerd dubbeld HUIS en ERVE, staande en gelegen aan de Zuidzijde van de Krocht, te Haarlem, get. Wijk 5, N°. 807, Kad. Sectie C., N°. 346, ter grootte van 1 R., 70 Ellen.

N°. 3. Een dubbeld HUIS en ERVE, staande en gelegen aan de Oostzijde van de Achterstraat, te Haarlem, get. Wijk 2, N°. 252, Kad. Sectie D., N°. 2226, ter grootte van 88 Ellen.

Ten overstaan van den Notaris C. J. MERENS en in tegenwoordigheid van den Edel Achtbaren Heer Kantonregter.

N°. 4. Een HUIS en ERVE, waarin thans de *Tabaks-Affaire* wordt uitgeoefend, met den daarin getimmerden WINKEL-MEUBELEN en GEREEDSCHAPPEN daartoe behoorende, staande en gelegen in de Groote Houtstraat, te Haarlem, get. Wijk 3, N°. 623, Kad. Sectie D., N°. 993, ter grootte van 94 Ellen.

Breeder bij Billetten omschreven en nadere informatiën te bekomen, bij bovengemelde Makelaars, terwijl de Bewijzen van Eigendom en Veilconditien van de Perceelen N°. 1, 2 en 3 drie dagen en van Perceel N°. 4 veertien voor en op den Verkoopdag ter visie liggen, ten Kantore van de Notarissen voornoemd.

HOOGST AANZIENLIJKE VERKOOPING.

De te Loon op Zand, Prov. Nd. Bd., gevestigden Notaris A. BOSSERS, zal ten verzoeke van de Erfgenamen van wijlen Zijne Doorluchtige Hoogheid Regerend VORST VAN SALM SALM, uithoofde van verdeeling, in het openbaar perceelsgewijze Veilen en Verkoopen:

De allodiale HEERLIJKHEID *VAN LOON OP ZAND*, met de daaraan verbonden Heerlijke Regten, Wildrijke

Jagt en wat dies meer zij, bestaande in eene uitgestrektheid van ruim 1000 Bunders Gronds, waaronder:

1°. Een alleraangenaamst gelegen **KASTEEL**, aan den Straatweg van Tilburg op Waalwijk, omringd van extra zware Beuken-, Eiken- en andere Boomen, Tuinmanswoning, Koetshuis, Stalling, Tuinen, enz.

2°. Zeven **BOUWHOEVEN**.

3°. Drie **WIND-GRAANMOLENS**, met daarbij behoorende **LANDERIJEN** ter uitoefening eener Bouwerij.

4°. 22 Klampen verschillende **TIENDEN**, over het loopend saisoen, Verpacht voor *f* 8850.

5°. Onderscheidene **TURF-** en **HEIDEVELDEN**, zeer geschikt tot cultivering.

De voorschreven Goederen zijn bij Biljetten in ongeveer 200 Koopen breeder omschreven.

De Verkooping zal geschieden te Loon op Zand, ten huize van den Gemeente Ontvanger *J. Ypelaar*, aan de Kerkstraat, *provisioneel* op 23, 24 en des noods 25 September 1856, en *finaal* den 14den en 15den October daaraanvolgende, telkens des morgens om 9 ure te beginnen.

Onderrigt te bekomen bij den Notaris *Bossers* voornoemd, ten wiens Kantore inzage kan genomen worden, van de Kadastrale Plans, de Perceelsgewijze Verkoop en Voorwaarden der Verkooping, echter niet voor den 25sten Augustus e. k.

Betaling der Kooppenningen 1 Mei 1857. Brieven *franco*.

DE AUGUSTUS-AFLEVERING VAN HET

DAMES-WEEKBLAD

is alom verzonden. Behalve eene **PARIJSCHE MODEPLAAT**, met beschrijving, bevat zij de volgende **Dames-Lectuur**; Uit een Reisjournaal. — De Minne (eene schets). — Iets over de complimenten. — Brief aan Mej. Ida G. — Johanna Grey. — Over Bloemen. — Muzijk. — Eene grieksche Boerin. — Liefdes-Avonturen. (Eene Novelle). — Dagherinneringen. — Ochtendkoeltje. — Kussen. — Eene Corsikaansche Ballade. — Nieuws en geen Nieuws. — Bladvulling.

De Prijs per Aflevering is 50 Cents.

*** Bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem, komt van de pers:

Costerliedjes.

SOUVENIR

AAN

Haarlems Julijfeesten

in 1856.

DOOR

W. J. VAN ZEGGELEN.

PRIJS *f* -,60.

*** Bij P. N. VAN KAMPEN, te Amsterdam, ziet het licht

Voor Leesgezelschappen en Leesbibliotheken,

EN ALLEN DIE IN DEGELIJKE EN TEVENS ONDERHOUDENDE LECTUUR BELANG STELLEN:

KLEINE DORA,

door ***CHARLES DICKENS***,
Vertaald door C. M. MENSING.

1e. Deel, met 3 Vignetten, *f* 2,70.

De Uitgave van dit nieuwste voortbrengsel van Engelands gevierden Romandichter houdt met de oorspronkelijke editie gelijken tred. Reeds zien 3 Afleveringen van het 2e Deel het licht, terwijl het geheele Werk in 3 Deelen zal compleet zijn.

NAAR AMERIKA!

EEN VERHAAL NAAR HET HOOGDUITSCH VAN
FRIEDRICH GERSTÄCKER.

3 Deelen compleet, met 12 Platen, *f* 10,80.

De schijnbaar hooge prijs van dit Werk, veroorzaakt door den grooten omvang en de keurige uitvoering (de prijs van de Duitsche uitgave is *f* 14,40), zal, zoo men met reden mag verwachten, ruimschoots vergoed worden door het genoegen, dat de lezer smaken zal in de onderhoudende wijze, waarop de bekwame Schrijver hem met de verschillende toestanden van het onmetelijke rijk der Vereenigde Staten bekend maakt.

CLEVE HALL.

DOOR DE SCHRIJFSTER VAN
Geertruida, Blanche Evelyn, De Beproevingen des Levens en **Katharina Ashton.**

UIT HET ENGELSCH.

2 Deelen compleet, met Vignet, *f* 6,90.

Niet minder dan de vroegere Werken dezer talentvolle Schrijfster met gretigheid ontvangen werden, zal ook deze hare nieuwe pennevrucht voorzeker het fijne gevoel en den kieschen smaak van onze vrouwelijke Landgenooten bevredigen. Van haar vroeger verschenen Werk, getiteld:

KATHARINA ASHTON,

2 Dln. compleet *f* 6,80,

zegt de Recensent in de Godgel. Bijdragen:

„ Dit Werk is een Meesterstuk van karakterschildering, van uiteenzetting der waarheid, hoe een iegelijk, wien het ernst is met zijn Christendom, beter en waardiger zijne plaats kan beslaan in den kring, dien Gods voorzienigheid hem aanwijst. De lezer, die waarlijk smaak heeft voor iets degelijks, voor godsdienst, gelijk het Evangelie ze kent en eischt, die zal mij dank zeggen, indien dit korte berigt zijne aandacht vestigt op dit voortreffelijk Boek." (*Godgel. Bijdr.*, 1855, N°. 8.)

*** Bij den Uitgever G. B. VAN GOOR, te Gouda, is verschenen, de Eerste tot Achtste Aflevering van het

FRANSCH-NEDERDUITSCH EN NEDERDUITSCH-FRANSCH

WOORDENBOEK,

DOOR

J. KRAMERS JZ.

Een **WOORDENBOEK**, dat aan de behoeften van onzen tijd voldoet; dat zich gemakkelijk en zelden te vergeefs laat raadplegen, niet alleen door den Leerling op de Scholen of door den Geleerde in zijn Kabinet, maar ook door den Fabriekant of Koopman; dat zoowel de Taal van de hoogere Standen der Maatschappij, als die van het Volk opneemt en zelfs alle gemeenzame zegswijzen, Spreekwoordelijke uidrukkingen en Spreekwoorden vermeldt, kan in een' tijd, waarin de Fransche Taal zoo algemeen beoefend wordt, niet anders dan welkom zijn.

Dit Werk, bestemd om dat van VAN MOOCK, het welk geheel is uitverkocht, op eene waardige wijze te vervangen, zal in 2 Deelen, elk van ongeveer 13 Afleveringen, à 45 Cents, compleet zijn.

Na inzage zal men de getuigenis moeten afleggen, dat het voorzeker het *goedkoopste Boekwerk* is, dat tot heden in ons Land het licht zag.

DE ERFGENAAM VAN REDCLYFFE.

Drie Deelen, in gr. 8°.

MET EENE PLAAT, TEGENOVER DEN TITEL VAN ELK DEEL.

Prijs *f* 8,90.

Deze uitstekende, uit het Engelsch vertaalde Roman, die in het oorspronkelijke zoo buitengewone opgang maakt, is uitgegeven bij GEBROEDERS KRAAY, te Amsterdam en wordt allen Leesgezelschappen, als een goed en degelijk Boek, ten sterkste aanbevolen.

Weelde en Gebrek.

Uit het Engelsch van **MRS. ANN S. STEPHENS.**
2 Deelen, in gr. 8°., met Vignet.
Prijs *f* 6,20.

De Vodderaper.

Uit het Engelsch.
2 Deelen, in gr. 8°., met Vignet.
Prijs *f* 4,80.

Deze belangwekkende Nieuwe Romans, die algemeen den bijval wegdragen, zijn alom verkrijgbaar gesteld door de Uitgevers de Wed. L. VAN HULST EN ZOON, te Amsterdam, die mede met succes debiteren:

'S LEVENS GROOTE WEG, OF HINDERPALEN EN STRUIKELBLOKKEN.

Naar den **vierden** druk, uit het Engelsch van S. W. FULLOM, 2 Deelen, in gr. 8°., met Vignetten. Prijs *f* 4,90.

Mrs. Henriët Beecher Stowe. Herinneringen uit vreemde Landen.

2 Deelen, in gr. 8°., met Vignetten. **Prijs *f* 6,—.**

Fanny Fern, Ruth Hall.

In gr. 8°., met Vignet. **Prijs *f* 2,90.**

NEÊRLANDS HELDENDADEN TE LAND,

VAN DE VROEGSTE TIJDEN AF TOT IN ONZE DAGEN,

DOOR PROF. J. BOSSCHA,

ziet thans **compleet** het licht in *drie zware groot* 8°. *Boekdeelen*, verdeeld in *acht stukken*, opgeluisterd met verschillende *Plans* en *Kaarten*, is het algemeen verkrijgbaar gesteld voor *f* 25,45. Op het verlangen veler Leden van het *Metalen Kruis* is van dit, voor de Geschiedenis en de Krijgskunde van ons Vaderland zoo hoogst belangrijk Werk, *tot aan het einde dezes jaars*, afzonderlijk verkrijgbaar gesteld, het laatste gedeelte, behandelende

de Krijgsbedrijven der Nederlanders gedurende den opstand van België.

Dit gedeelte, voorzien van een *Kaartje van den Tiendaagschen Veldtogt* en van een *Plan der Citadel van Antwerpen*, draagt ten titel:

DE BELGISCHE REVOLUTIE.

PRIJS *f* 3,60.

Bezitters van sommige gedeelten van de ***HELDENDADEN TE LAND***, *kunnen de vervolg Afleveringen*, ***zoo lang de voorraad strekt***, *tegen den* ***prijs van inteekening*** *ontvangen.*

Leeuwarden, Augustus 1856. **G. T. N. SURINGAR.**

VOOR *f* 3.25 IN PLAATS VAN *f* 14.

E. SUE, Martin de Vondeling, Gedenkschriften van een Kamerdienaar. Vier Deelen met fraaije Platen, Velin Papier.

Reeds sedert lang koesterde de Boekh. **VAN DER BEEK** den wensch, om bij zijne andere Werken van **SUE** ook in het bezit te komen van het bovenstaande, ten einde hetzelve tegen verminderden prijs te kunnen aankondigen en zoude daartoe ook reeds vroeger in de gelegenheid zijn geweest, ware het niet dat van dit meesterwerk van den beroemden Auteur twee Nederduitsche Uitgaven bestonden, waarvan het zijn wensch was de beste en fraaiste in zijn bezit te krijgen; eindelijk is hem zulks mogen gelukken en is hij tevens in de gelegenheid gesteld de hoogschatters en verzamelaars van **SUE'S WERKEN** deze heerlijke uitgave in 4 *Dln. van p. m.* 1300 *compres gedrukte bladz. met verschillende Vignetten. Portret en* 13 *uitmuntende Platen*, uit de Koninklijke Steendrukkerij van C. W. MIELING, te 's Hage, tegen zulk een spotprijs te kunnen aanbieden; daar echter het klein getal voorhanden zijnde Exempl. niet in evenredigheid zal staan tot het groot getal liefhebbers, zoo wachte men niet te lang; voor de bestellers buiten Amsterdam is de toezending van een Postwissel ad *f* 3.25, welke aan ieder Postkantoor, tegen 3½ Cent verhooging, te bekomen is, het gemakkelijkst en geven men tevens op, hoe de toezending moet geschieden. Adres *franco*, Reguliersbreestraat, het 4de Huis van de Botermarkt, te Amsterdam.

HET TOONEEL VAN DEN OORLOG IN AZIE.

Door de ERVEN C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, te *Groningen*, is heden uitgegeven:

Prof. Dr. *KARL KOCH*, DE CAUCASISCHE LANDEN EN ARMENIË, in Reistafereelen van **Curzon, K. Koch, Macintosh, Spencer** en **Wilbraham**; vertaald door J. J. A. GOEVERNEUR. Prijs *f* 3,20.

Wie zich eene duidelijke voorstelling wil vormen van het Tooneel des Oorlogs in den uitgestrektsten zin, kan door dit Werk zijnen wensch bevredigd vinden. En buitendien, 't is hier geen Reisverhaal van een enkel Reiziger, maar eene keurlezing uit verschillende Werken, het resultaat der onderzoekingen en nasporingen van Mannen wier Werken bij de verschijning met de meeste gretigheid zijn ontvangen. — eene beschrijving van landen, „ die zich zoolang aan de nasporingen der Europeërs onttrokken hebben en waar men zelfs heden nog streken aantreft, die nog nooit door den voet van een beschaafden Europeaan betreden zijn."

Wie wil zich in het verkeer met anderen niet fatsoenlijk voordoen?

Den echt fatsoenlijken Man herkent men aan zijne houding, taal, kleeding, enz., en hij, die de kunst niet verstaat, om zich wellevend voor te doen, wordt overal voor een lompert gehouden, en brengt het niet ver in de Wereld. Die die kunst leeren wil, bestede slechts **90 Cents** en schaffe zich het pas uitgegeven **NIEUW HANDBOEK DER WELLEVENDHEID**, van J. J. ALBERTI, aan: hij zal daarin een nuttige handleiding vinden, om zich in alle omstandigheden des levens, bij bezoeken, in gezelschap, op reis, bij feesten, in handelszaken, bij godsdienstige handelingen, in den omgang met het schoone geslacht, op bals, concerten of speelpartijen, aan tafel, bij personen uit de hoogere standen, wellevend en beschaafd te gedragen.

Het is bij H. C. A. CAMPAGNE, te Tiel en verder bij alle Boekhandelaren verkrijgbaar.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.